

ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Предмет је изборни и налази се у једанаестом блоку. Налази се на шестој години студија у једанаестом блоку и реализује се кроз 1 час теоретске наставе, 1 час вежби, 1 час студијског истраживачког рада недељно. Предмет носи 2 ЕСПБ бод.

Образовни циљ предмета

Упознавање студената са практичним савременим аспектима и принципима примарне здравствене заштите (ПЗЗ): породице, радно способног становништва, старих, деце. Заштита менталног здравља. Начин функционисања система примарне здравствене заштите. Однос лекар-пацијент. Кретање пацијента кроз здравствени систем. Начини решавања најчешћих практичних проблема и потреба пацијената. Препознавање основних фактора ризика из животне средине (загађена вода и храна) по здравље људи, као и интрахоспиталних инфекција и метода дезинфекције, дезинсекције, дератизације и деконтаминације средине. Да се студенти оспособе за практичну примену стеченог знања и обављање епидемиолошких задатака у оквиру делатности лекара опште медицине.

Исходи образовања

По завршетку наставе из предмета Примарна здравствена заштита од студената се очекује стицање следећих знања, вештина, ставова:

Знања:

- Организација примарне здравствене заштите
 - Права пацијента у примарној здравственој заштити
 - Обавезе здравственог особља
 - Структура и функционисање Дома здравља. Диспанзерски метод рада. Саветовалишта
- Евиденција у примарној здравственој заштити
 - Картон пацијента, саставни делови, чување
 - Налог за примену парентералне терапије, саставни делови
- Познавање класификације болести и повреда. Десета међународна класификација болести
 - Нивои шифрирања
 - Систем категорија и подкатегија
 - Групе болести
 - Значај шифрирања: интерни, национални и међународни
 - Основне и допунске класификације
- Значај здравственог законодавства за систем примарне здравствене заштите
 - Закон о здравственој заштити
 - Закон о здравственом осигурању

- Остала законска и подзаконска акта од значаја за примарну здравствену заштиту
- Здравствени информациони систем примарне здравствене заштите
 - Амбулантно-поликлинички
 - Административно управљачки
 - Електронски здравствени картон
- Основне особине и својства микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних фактора ризика из животне средине на здравље људи
- Методологију мерења нивоа присутности микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних супстанција у животној средини
- Процени могуће утицаје измерених нивоа микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних супстанција у животној средини на здравље људи
- Истраживање епидемије
- Сагледа факторе ризика у настанку хроничних незаразних обољења

Вештине:

- Да идентификује значај и улогу ПЗЗ у систему здравствене заштите:
 - да сагледа, разради и идентификује значај, улогу и место појединих субјеката ПЗЗ, превасходно улогу ванздравственог сектора, чиме се отклања предрасуда да се примарном здравственом заштитом бави само здравствени сектор.
- Да идентификује значај и улогу појединих здравствених установа ПЗЗ:
 - Дома здравља
 - Института/Завода за заштиту здравља
 - Породичне медицине
 - Значај реформских процеса у оквиру целокупног система здравствене заштите
- Да води медицинску документацију и евиденцију:
 - Да препозна обрасце из области медицинске документације и евиденције
 - Да сагледа законске обавезе вођења медицинске документације
 - Да научи претраживање по основној тромесној и четворомесној МКБ
 - Да схвати значај шифрирања болести, повреда и узрока смрти за истраживачки, национални и међународни ниво
- Да на правилан начин тумачи налазе мерења фактора ризика из животне средине и њихов утицај на здравље људи
 - Да на правилан начин предлаже и спроводи превентивне и санационе мере за унапређење и заштиту животне средине и очување здравља људи
 - Да предлаже и спроводи мере за спречавање и сузбијање ширења болести

Ставови:

- Одговорно понашање према друштвеној заједници
 - Ресурсе треба користити рационално, само када је то неопходно
 - Не дозволити злоупотребу права из здравственог осигурања
- Свест о ограничености сопственог знања и о потреби сталног усавршавања својих стручних знања и вештина
- Мислити на будућност
 - Схватити потребу сталног побољшања квалитета рада
 - Омогућити својим пацијентима да добију најбоље расположиво лечење
- Права пацијента се морају поштовати
- Рационалан приступ очувању и заштити животне средине, а све у циљу омогућавања одрживог развоја
- Идентификација фактора повезаних са појавом болести, и узрочних и оних који повећавају ризик особе да оболи, ствара основ за превенирање обољења.

Услови слушања наставе

Да би слушао наставу на овом предмету, студент мора да буде уписан у једанаести блок Дипломског академског студијског програма – интегрисане студије за доктора медицине.

Облици наставе

Настава се одржава кроз практичан рад у Институту за јавно здравље, Дому здравља и поликлиничком делу Клиничког центра.

Структура предмета

Наставне јединице по недељама:

МОДУЛ 1- МЕСТО И УЛОГА ЗАЈЕДНИЦЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ У КОНЦЕПТУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

(1,2,3,4,5,6,7) 1 ЕСПБ

1. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Наставна

јединица 1

Предавање • Дом здравља. Значај и улога у систему ПЗЗ.

Вежбе

• Упознавање са организацијом Дома здравља.

**Наставна
јединица 2
Предавање**

2. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Медицинска документација и евиденција у Дому здравља.
- Коришћење медицинске документације и евиденције као извора података за израчунавање показатеља здравственог стања.

Вежбе

- Препознавање образаца медицинске документације и евиденције. Начин попуњавања. Коришћење медицинске документације и евиденције као извора података за израчунавање показатеља здравственог стања.

**Наставна
јединица 3
Предавање**

3. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Међународна класификација болести-десета ревизија.

Вежбе

- Десета МКБ. Сналажење. Нивои шифрирања. Значај шифрирања. Обавезе према националном законодавству. Обавезе према СЗО.

**Наставна
јединица 4
Предавање**

4. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Процена здравственог стања становништва.
- Приступ процени здравственог стања.
- Извор података за процену.
- Подела показатеља.

Вежбе

- Разрада индикатора (подела индикатора према препорукама СЗО):
- Индикатори здравствене политике.
- Социјално-економски индикатори у вези са здрављем.
- Индикатори здравственог стања.
- Показатељи квалитета и ефикасности рада здравствене службе.

**Наставна
јединица 5
Предавање**

5. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Породична медицина.

Вежбе

- Породична медицина и породични лекар.
- Здравствени радници, здравствени сарадници и немедицински радници. Стручно и научно усавршавање

**Наставна
јединица 6
Предавање**

6. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Здравствена заштита.
- Здравље вулнерабилних група становништва (здравље жена, деце и старих лица).
- Здравствена заштита старих у систему ПЗЗ.

Вежбе

- Посета служби за здравствену заштиту жена и служби за здравствену заштиту деце. Посета Геронтолошком центру.

**Наставна
јединица 7
Предавање**

7. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Концепти промоције здравља.
- Приступи промоцији здравља и превенцији болести.
- Фактори који утичу на ниво здравља.
- Улога здравствене службе.

Вежбе

- Понашање и здравље.
- Субјекти у здравственом васпитању.
- Садржај и организација здравствено-васпитног рада.

**МОДУЛ 2-ФАКТОРИ РИЗИКА ИЗ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПО ЗДРАВЉЕ
ЉУДИ (1,2,3,4) 0,5 ЕСПБ**

**Наставна
јединица 1
Предавање**

8. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Вода као фактор ризика по здравље људи (хигијена воде за пиће, значај воде, поправка квалитета воде, дезинфекција воде, објекти за водоснабдевање, хигијенска исправност воде за пиће).

Вежбе

- Хигијенско испитивање здравствене исправности воде за пиће.

**Наставна
јединица 2
Предавање**

9. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Превенција болничких инфекција (дефиниције, хигијенско-санитарни надзор, организација здравствених установа, мере заштите).
- Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, деконтаминација.

Вежбе

- Методе праћења микробиолошке контаминације болничке средине.

**Наставна
јединица 3
Предавање**

10. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Храна као фактор ризика по здравље људи (здравствена исправност намирница, хигијенско- санитарни надзори, адитиви у храни, контаминација хране инфективним и неинфективним агенсима).

Вежбе

- Микробиолошко и хемијско испитивање здравствене исправности намирница.

**Наставна
јединица 4
Предавање**

11. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Основни принципи правилне исхране (витамини, минерали, пирамида исхране, исхрана појединих категорија становништва: деце, спортиста, старих људи, жена у току трудноће и дојења)

Вежбе

- Планирање индивидуалне и колективне исхране. Састављање дневног оброка.

**МОДУЛ 3- ЕПИДЕМИОЛОГИЈА У ПРАКСИ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА
(1,2,3,4) 0,5 ЕСПБ**

12. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

**Наставна
јединица 1**

Предавање • Епидемиологија заразних болести.

Вежбе

- Упознавање са организацијом рада епидемиолошке службе у систему ПЗЗ.

**Наставна
јединица 2**

13. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање • Приказ стања и кретања заразних болести од значаја за популацију.

Вежбе

- Упознавање са практичним радом на спровођењу вакцинација.

**Наставна
јединица 3**

14. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање • Епидемиологија незаразних болести.

Вежбе

- Епидемиолошка анкета код незаразних болести.

**Наставна
јединица 4**

15. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање • Незаразне болести, улога лекара опште праксе и јавно здравље.

Вежбе

- Пријављивање масовних хроничних болести– обавезе, циљ и значај.

Предиспитне обавезе:

Студенти су у обавези да активно учествују у практичној настави. Наставници који изводе наставу ће оцењивати њихово знање, вештину и ставове испољене приликом активности студента оценама од 5 до 10.

Начин полагања испита и оцењивања:

Испит се полаже писменим путем.

Оцена на испиту чини 70% крајње оцене студента, док оцена знања, вештине и ставова испољених током наставе чини 30% крајње оцене студента. Оцена се креће у распону од 5 до 10.

Осим оцене на скали од 5 до 10, студент добија и једну од оцена из следеће табеле:

- A – 10% студената са најбољим успехом на испиту
- B – 25% следећих са нижим успехом на испиту
- C – 30% следећих са још нижим успехом на испиту
- D – 25% следећих са још нижим успехом на испиту
- E – 10% студената са најслабијим успехом на испиту
- Fx – студенти којима треба још мало да би припремили испит
- F – студенти који нису положили

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
предавања	15	тест	70
практична настава	15	писмени испит	
колоквијум-и		усмени испит	
семинар-и			

Званична литература:

- Ђокић Д, Јаковљевић Д, Јаковљевић Ђ.: Социјална медицина, уџбеник за редовну и постдипломску наставу. Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2007.
- Радојка И. Коцијанчић: Хигијена, Универзитет у Београду, Медицински факултет, Завод за уџбенике и наставна средства. Београд. 2002. 334-463.
- Радовановић З, Влајинац Х (уредници): Општа епидемиологија, IV издање, Наука, Београд, 2001.